

Gezag:

Gezag is een begrip dat vaak verward wordt met het begrip erkenning. Deze begrippen betekenen echter niet hetzelfde. Een gezaghebbende ouder neemt belangrijke beslissingen met betrekking tot zijn of haar minderjarige kind. Hier kan gedacht worden aan bijvoorbeeld schoolkeuzes of medische ingrepen. Uitgangspunt is dat ouders die gehuwd zijn en binnen dit huwelijk kinderen krijgen, beiden het gezamenlijk gezag hebben over deze minderjarige kinderen; de ouders dienen derhalve belangrijke beslissingen samen te nemen. Maar niet ieder kind wordt binnen een huwelijk geboren of er is sprake van een echtscheiding. Hoe zit het dan met het gezag?

Wanneer ouders eerst een kind krijgen en daarna trouwen ontstaat op dat moment automatisch het gezamenlijk gezag. Maar wat als de ouders niet gehuwd zijn, niet gaan trouwen en wel kinderen krijgen? Bij de geboorte van hun kind heeft dan alleen de moeder automatisch het gezag. De ouders moeten derhalve zelf actie ondernemen om gemeenschappelijk het gezag te verkrijgen. Op gezamenlijk verzoek kunnen zij een aantekening laten maken in het gezagsregister. Op www.rechtspraak.nl kunnen ouders zelf een formulier downloaden waarmee ouders zelf gezagsverzoeken kunnen indienen bij de Rechtbank.

Na een echtscheiding blijft het gezag automatisch gemeenschappelijk. Dit houdt in dat ouders ook na hun echtscheiding goed moeten blijven communiceren over belangrijke gebeurtenissen in het leven van hun kind(eren). Dit is vaak moeilijk maar wel noodzakelijk. De rechter kan echter, op verzoek van een van beide ouders, bepalen dat maar één ouder met het gezag wordt belast. Dit gebeurt in de gevallen dat er totaal geen communicatie tussen ouders mogelijk blijkt. De rechter neemt deze beslissing echter niet snel en een rechter zal ook vaak van partijen verlangen dat zij met behulp van derden trachten de communicatie weer op gang te krijgen, bijvoorbeeld met behulp van een mediator. Er zijn evenwel situaties denkbaar waarin het kind zodanig klem komt te zitten door de strijd tussen de ouders dat de rechter zal besluiten om één ouder met het gezag te belasten. Dit betekent overigens niet dat deze ouder nu belangrijke beslissingen kan nemen over het minderjarige kind zonder de andere ouder hierover te informeren. Een informatie- en consultatieplicht ten opzichte van de andere ouder blijft verplicht maar de beslissing kan nu alleen genomen worden.

Wanneer beide ouders gezamenlijk het gezag bekleden en een ouder komt te overlijden, oefent de andere ouder automatisch alleen het gezag uit over zijn of haar minderjarige kind. Wanneer echter maar één ouder het gezag heeft en deze komt te overlijden, zal de rechter een beslissing hieromtrent moeten nemen. De rechter kan dan het gezag toewijzen aan de langstlevende ouder, of – wanneer er gegronde vrees bestaat voor het welzijn van het kind – aan een derde.

Een minderjarige moeder kan geen gezag uitoefenen over een minderjarig kind. Voor zestien en zeventienjarige ongehuwde moeders bestaat wel de mogelijkheid om meerderjarig verklaard te worden. Op deze wijze kunnen zij dan belangrijke beslissingen met betrekking tot het kind (dat zij zelf verzorgen en opvoeden) nemen. De minderjarige moeder kan een advocaat in de hand nemen en een verzoekschrift laten indienen bij de Rechtbank.

Aan kinderen boven de 12 jaar zal altijd de mogelijkheid worden gegeven om te worden gehoord door de Rechtbank over de verzoeken die hun ouders doen. Ook kinderen die bijna 12 jaar zijn en

die goed in staat zijn hun wil te bepalen, kunnen hiertoe worden uitgenodigd. Dit kan in persoon op de Rechtbank, maar ook per brief.

Wat is dan de erkenning? Erkenning is het afleggen van een verklaring waarmee komt vast te staan wie juridisch de vader is in de gevallen dat partijen niet zijn gehuwd. De juridische moeder is degene waar het kind uit geboren is. De juridische vader is de man die het kind erkent en dit zegt dus niets over de biologische vader, dat kan gerust iemand anders zijn. De erkenning betekent niet dat er ook gezamenlijk gezag ontstaat. De rechtsgevolgen van de erkenning zijn, dat het kind de achternaam van de erkenner kan krijgen, dat er een zorgplicht ontstaat van de erkenner ten opzichte van het kind en dat het erfrecht ook in werking treedt.

Wanneer u niet gehuwd bent en kinderen krijgt, informeer dan ook goed welke zaken u dient te regelen en maak hierover met uw partner afspraken zodat geen onduidelijkheden kunnen ontstaan.